

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING

SOCIAL OMSÖRG

Handläggare: Lisbeth Oulis

Telefon: 08-508 02 340

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DNR 502-207-2008

SID 1 (9)

2008-04-30

SDN 2008-05-15

Till

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Tillsyn enligt 13 kap 5 § socialtjänstlagen vid Ungdoms Stegen AB, stödboende

Förslag till beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna rapporten
2. överlämna rapporten för kännedom till sociala enheten vid Länsstyrelsen i Stockholms län.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Sakir Demirel
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Föreliggande rapport redogör förvaltningen för vad som framkommit vid tillsyn av Ungdoms Stegen AB, stödboende - genom dels skriftlig dokumentation, dels i samband med besök den 11 mars 2008. Sammantaget bedömer förvaltningen att verksamheten följer de lagar och föreskrifter som gäller för hem för vård och boende. Även om vissa förbättringsområden kvarstår har Ungdoms Stegen tagit till sig av de synpunkter på utvecklingsområden som angetts både av förvaltningen och av Länsstyrelsen.

Bakgrund

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende (SOSFS:2003:20) föreskrivs att löpande tillsyn enligt 7 kap 1 § socialtjänstförordningen skall innefatta inspektion av sådan verksamhet minst en gång per år.

Enligt 13 kap 5 § socialtjänstlagen (SoL) föreskrivs att kommunen fortlöpande skall utöva tillsyn över den verksamhet som drivs av enskilda inom kommunens område och som kräver länsstyrelsens tillstånd. Det är den stadsdelsnämnd inom Stockholms Stad inom vars område den enskilda verksamheten bedrivs som skall utöva den löpande tillsynen av verksamheten. För att kunna fullgöra sin uppgift har stadsdelen/kommunen rätt att inspektera verksamheten samt rätt att inhämta upplysningar och ta del av handlingar i den mån det behövs för tillsynen.

Inom stadsdelen finns Ungdomsstegen AB verksamheter, HVB för barn och ungdomar – dagverksamhet (redovisas i särskilt ärende) och stödboende.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har genomfört tillsyn av verksamheten Ungdoms Stegen AB, HVB för barn och ungdomar - stödboende.

Den 1 augusti 2003 startade Ungdomsstegen sitt stödboende på Tönsbergsgatan 7 i Kista. Enligt länsstyrelsens tillståndsbeslut, kan pojkar i åldrarna 16-20 år med psykosocial problematik och ett mindre omfattande vårdbehov tas emot i stödboendet. De ungdomar som bor i stödboendet ska ha daglig sysselsättning i form av studier, arbete eller praktik. Personalen ska fungera som vuxenstöd för ungdomarna och ska hjälpa dem att hantera sin vardag med allt från läsläsning till matlagning.

I februari 2007 genomfördes tillsyn av dåvarande Kista stadsdelsförvaltning. Förvaltningen ansåg sammantaget att Ungdoms Stegen AB hade påbörjat ett förbättringsarbete genom att de hade utarbetat ett ledningssystem för kvalitet. Det fanns områden där förvaltningen menade att verksamheten behövde utvecklas. Förvaltningen menade att det kvarstod ett förbättringsarbete avseende uppföljning av mål för ungdomarna och utvärdering av verksamheten samt avseende personalens kompetensutveckling.

Som en del av ett nationellt uppdrag har samtliga länsstyrelser i landet utövat strukturerad och operativ tillsyn under åren 2006 och 2007 över enskilda och offentliga verksamheter där barn och unga ges insatser av social-

tjänsten. Länsstyrelsen i Stockholms län har inom ramen för det nationella uppdraget utövat tillsyn över Ungdoms Stegens verksamheter i maj 2007.

De områden som Länsstyrelsen ansåg att Ungdoms Stegen AB/boendestöd behövde förbättra/utveckla var: en jämnare könsfördelning bland personalen, uppföljnings-, utvärderings-, och kvalitetsarbetet, upprättande av genomförandeplaner i enlighet med gällande föreskrifter och ungdomarnas delaktighet i genomförandeplaner och vad som dokumenteras om dem.

Förvaltningen har i årets tillsyn följt upp de synpunkter som både Kista stadsdelsförvaltning och Länsstyrelsen hade i sin tillsyn under år 2007.

Tillvägagångssätt för tillsyn

Förvaltningen begärde före tillsynsbesöket in skriftliga svar på frågor inom de delar som finns beskrivna i tidigare beslutad tillsynsplan. Vidare begärde förvaltningen in verksamhetsplan för år 2008, verksamhetsberättelse för år 2007, bokslut för år 2007, dokument för ledningssystem för kvalitet, dokument för systematiskt brandskyddsarbete, exempel på individuell undervisningsplan, under året gjorda uppföljningar/utvärderingar samt verksamhetens ledningssystem för kvalitet.

Tillsynsbesök genomfördes den 11 mars 2008. Vid besöket kompletterades dokumenten med en analys av mål, uppföljningar och utvärderingar samt individuella utvecklingsplaner för medarbetarna. Intervju genomfördes med föreståndaren, biträdande föreståndaren, en behandlingsassistent och med tre ungdomar som var inskrivna både i stödboendet och i dagverksamheten. Vid tillsynen inspekterades också lokalerna.

Ungdoms Stegens stödboende

Ungdoms Stegens stödboende ska erbjuda ett tryggt, strukturerat boende med vuxenstöd till de ungdomar som saknar möjlighet att bo hos föräldrar eller anhöriga och som inte riktigt klarar av ett eget boende. Ungdomarna får stöd och hjälp att hålla struktur i tillvaron och hjälp att klara de dagliga rutinerna. Ungdomarna i stödboendet ska ha någon form av daglig sysselsättning som studier, arbete eller praktik. Det är inte ovanligt att ungdomar i boendet också är inskrivna i dagverksamheten.

Stödboendet har sex platser. Alla platserna var belagda vid tillsynsbesöket. Av analysen av 2007 års verksamhet framgår att det har varit stor efterfrågan på platser. Många av de ungdomar som placerades under året har haft

behov av mer stöd och hjälp än vad som ”normalt” ingår i stödboendet. För flera av ungdomarna har uppdragsgivaren därför köpt ytterligare tjänster av Ungdoms Stegen. Ungdomar som har flyttat ifrån stödboendet har haft planering för nytt boende och sysselsättning utom en av ungdomarna, som blev omhändertagen enligt LVU på grund av kriminalitet.

Om personalen skulle misstänka att någon använder droger så kan man använda sig av drogtest, men det kan också ingå i uppdraget från socialtjänsten. En konsultläkare specialiserad på missbruk anlitas av Ungdoms Stegens båda verksamheter vid behov. Missbruk hos ungdomen tas också upp i samarbetsmöten med uppdragsgivaren för att beslut om någon förändring ska ske i uppdraget.

Lokaler

Boendet är inrymt i en lägenhet i bottenvåningen på ett hyreshus och bostadsytan är 170 kvm. Boendet är handikappanpassat. Ungdomarna har var sitt sovrum och ett rum för personal. I övrigt finns gemensamhetsutrymmen i form av TV-rum, datarum och kök. Hygien- och tvättutrymmen delas av ungdomarna och är anpassade till platsantalet. Ungdomarna väljer själva hur de vill inreda sina rum. Boendet hade en hemlik atmosfär och de gemensamma utrymmena var enkelt och funktionellt inredda. Rökning är inte tillåten inomhus.

Personal

Personalen består av föreståndare som är socionom, biträdande föreståndare/delägare som är gymnastikdirektör - båda med ca 18 års erfarenhet inom verksamhetsområdet, en behandlingsassistent/delägare utbildad vårdare inom kriminalvården med ca 20 års erfarenhet från verksamhetsområdet, två behandlingsassistenter med treårigt gymnasium och sju till åtta års erfarenhet inom verksamhetsområdet. Ytterligare en behandlingsassistent med ca tre års erfarenhet kan inkallas efter behov. Personalen kan vid behov gå emellan Ungdoms Stegens två verksamheter.

Stödboendet är bemannat under den tid ungdomarna befinner sig där från kl. 16.00 – 09.30. Verksamheten har sovande jour nattetid och under helgerna är boendet bemannat dygnet runt från fredag eftermiddag till måndag kl. 09.30.

Personalen vid stödboende består av enbart män. Både Länsstyrelsen och förvaltningen har vid tidigare tillsyn framfört att verksamheten behöver beakta en jämnare könsfördelning vid nyrekrytering.

Både förvaltningen och Länsstyrelsen har tidigare framfört att Ungdoms Stegen AB bör vidta förbättringsåtgärder för att vidareutveckla medarbetarnas kompetens på områden relevanta för den målgrupp man har. Förvaltningen menar att detta förbättringsområde kvarstår.

Dokumentation

Sedan förvaltningens och Länsstyrelsens förra tillsyn har Ungdoms Stegen vidareutvecklat dokumentationen för att stämma överens med gällande lagar och förordningar. Tidigare boendeplan har ersatts av en genomförandeplan som upprättas tillsammans med placerande socialtjänst, den unge och den unges föräldrar där så är möjligt. Genomförandeplanerna är mer detaljerade avseende mål och syfte med placeringen. I genomförandeplanen använder sig verksamheten av Socialstyrelsens modell för behovsområden enligt Barns Behov i Centrum (BBIC). Förvaltningen fick ta del av alla genomförandeplaner vid tillsynsbesöket.

Ungdoms Stegen uppgav att de kommer att försöka vidareutveckla planen genom att bryta ned målen för varje enskild ungdom i tydligare delmål. Detta gör att det blir lättare att följa upp resultaten i varje enskilt fall. Den unges delaktighet i planen framgår genom att den unge skrivit under den. I verksamhetsplanen för 2008 anges vidare att man ska sträva efter att få tydligare uppdrag från socialtjänsten och formulera tydligare genomförandeplaner.

Enligt uppgift från personalen har journalföringen blivit mer detaljerad sedan Länsstyrelsens senaste tillsyn och finns tillsammans med genomförandeplan och annan dokumentation samlad i en pärm för varje ungdom.

Dokumentationen förvaras i låst brandsäkert plåtskåp i dagverksamhetens lokaler.

Kvalitetssystem

Ungdomsstegen AB har sedan förvaltningens förra tillsyn utarbetat ett kvalitetssystem som de kontinuerligt följer upp och förbättrar. De använder sig av en rad styrdokument i form av rutiner och policys för att säkra kvaliteten i verksamheten. Styrdokumentet vägleder och utgör riktlinjer för hur verk-

samheten skall bedrivas och för hur arbetsgivaren och personalen skall arbeta och agera. Samtliga styrdokument förvaras i pärmar på kontoret i dagverksamheten och all personal skall vara väl förtrogna med Ungdomsstegens styrdokument. Styrdokumenterna följs upp vid behandlingskonferenser och personalmöten samt utvärderas vid verksamhetsårets slut.

Styrdokumenterna är;

- Jämställdhetsplan
- Riktlinjer för barnperspektivet
- Miljöpolicy
- Riktlinjer för synpunkter och klagomål
- Riktlinjer för tillgänglighet, information och samverkan
- Personalpolicy; riktlinjer för kompetenskrav vid anställning, anställningsförfarande, kompetensutveckling
- Arbetsmiljöarbete
- Systematiskt brandskyddsarbete.

I verksamhetens analys för 2007 tar man upp områden där det fungerar väl, där förbättringar genomförts eller behöver genomföras. Länsstyrelsen påpekade i sin senaste tillsyn att verksamheten bör utarbeta skriftliga rutiner för hur man ska agera om det uppkommer för hot och våld mellan ungdomarna. Sådana rutiner har Ungdoms Stegen numera utformat. Ungdomens kontaktperson ansvarar för att informera "sin" ungdom.

Den unges synpunkter på sin egen situation och planering tas upp kontinuerligt med personalen, tillsammans med socialtjänsten i uppföljningsmöten samt i utvärderingsenkät som ungdomarna fyller i en gång per år.

Någon uppföljning av den unges situation efter utskrivning sker inte från stödboendets sida. I verksamhetens årsanalys anges att svårigheterna att göra en sådan uppföljning kvarstår på grund av stor omsättning bland placerande socialsekreterare. Övrig uppföljnings- och utvärderingsmöten med uppdragsgivarna under placeringstiden har enligt analysen fungerat bra.

I verksamhetens egen utvärdering av nio mål för de fem ungdomar som skrevs ut under 2007 anser man att målen uppnåtts i 6 fall, delvis uppnåtts i 2 och har inte uppnåtts i ett fall. Tre av fem placerande handläggare har besvarat enkäten. En handläggare tycker att målet med placeringen uppnåtts, en tycker att målet delvis har uppnåtts och en anser att målet inte har uppnåtts. Handläggarna är dock nöjda eller mycket nöjda över det stöd som ungdomarna har fått och det samarbete man har haft med Ungdoms Stegen.

Sju ungdomar har besvarat utvärderingsenkäten för stödboendet. Enkäten ställer frågor om ungdomarna vet varför de placerats på stödboende, om de får det stöd och den hjälp de behöver, vad stödet/hjälpen har bestått av, om personalen lyssnar på och respekterar ungdomen, vad ungdomen tycker är bra respektive dåligt med stödboendet. Sammanfattningsvis svarar ungdomarna positivt på samtliga frågor.

Intervju med ungdomar

Intervjun genomfördes med fyra ungdomar, två åt gången. Tre ungdomar var inskrivna på boendet och deltog i dagverksamheten. Alla kände till varför de placerats där och var mycket nöjda med sin placering. De kände sig trygga och hade stor tillit till personalen. Ungdomarna var nöjda med boendet och de äldre hade antingen en tydlig plan för framtida arbete eller studier eller kunde uttrycka vilka mål de hade.

Referenser

Förvaltningen har trots flera försök endast lyckats nå två handläggare som har eller har haft placeringar på boendet. I det ena fallet har handläggaren en pågående och en tidigare placering på boendet. I den tidigare placeringen har det gått mycket bra för ungdomen som efter utskrivning har egen lägenhet och studerar. Det nuvarande uppdraget gäller en ungdom som både är inskriven i boendet och deltar i dagverksamheten. Handläggaren bedömer att även den placeringen hittills uppfyller mål och förväntningar. Handläggaren nämner också att Ungdoms Stegens genomförandeplaner gett bra struktur i uppföljningsarbetet och att personalen är noga med att höra av sig om något i uppdraget inte fungerar bra.

Den andra handläggaren har nyligen övertagit ärendet från en annan socialsekreterare. Samarbetet har fungerat bra med täta uppföljningssamtal, men då ungdomen den senaste tiden varit positiv på drogtester har man beslutat att göra en omplacering till institution. Handläggaren bedömer att den ungdom det gäller inte har klarat att hantera den frihet man har i boendet och därför har återfallit i missbruk.

Förvaltningens synpunkter

Ungdoms Stegen AB har på ett positivt och engagerat sätt medverkat till förvaltningens tillsyn.

Förvaltningen har vid denna tillsyn följt upp de synpunkter om utvecklingsområden som förvaltningen och Länsstyrelsens framförde vid förra årets tillsyn.

Länsstyrelsen ansåg att Ungdoms Stegen/stödboende behöver få en jämnare könsfördelning bland personalen. Medarbetarna har sedan verksamhetens start genomgående varit män och då man inte haft någon personalomsättning har det varit svårt att få en jämnare könsfördelning. Förvaltningen instämmer i Länsstyrelsens bedömning.

Av verksamhetens jämställdhetsplan framgår att Ungdoms Stegen aktivt ska föra fram ”vikten av jämställdhet mellan könen och mångfald...”och ”i behandlingsarbetet motverka att en alltför mansdominerad syn blir härskande.” Förvaltningen vill betona vikten av att detta synsätt lyfts upp både i personalgruppen, i kompetensutveckling och i teman med de inskrivna ungdomarna.

Ungdoms Stegen har sedan förvaltningens och länsstyrelsens senaste tillsyn arbetat vidare med sitt kvalitetssystem. Genomförandeplaner finns för alla ungdomar och har utformats enligt gällande föreskrifter. För att tydliggöra ungdomarnas behovsområden har man utformat genomförandeplanerna efter Socialstyrelsens BBIC- modell. Den modellen tillsammans med verksamhetens ”checklista” för att få information om varje ungdoms bakgrund och vårdhistoria, ska också göra det lättare för verksamheten att ställa krav på placerande socialtjänst att förtydliga sina uppdrag och göra det lättare för ungdomarna att bli mer delaktiga.

Man strävar efter att få ungdomarna att bli mer delaktiga i vad som dokumenteras om dem. Förvaltningen instämmer i verksamhetens egen bedömning om att mål och delmål för varje enskild ungdom behöver bli mer konkreta för att också genomförandeplanerna om *hur* delmål och mål ska uppnås också ska bli ett användbart instrument.

Även uppföljnings- och utvärderingsinstrumenten behöver vidareutvecklas. Om mål och delmål för varje ungdom blir tydliga och konkreta kan de också bli lättare att följa upp och möjliga att systematisera.

Förvaltningen anser att Ungdoms Stegen behöver prioritera kompetensutveckling för medarbetarna. Den kompetensutveckling som erbjudits har visserligen berört områden som är relevanta för verksamheten, men har bestått i föreläsningar eller ett par dagars utbildning. Förvaltningen anser att en mer

långsiktig och sammanhållen utbildning som fördjupar sig i områden som är relevanta för målgruppen skulle kunna få en positiv effekt på verksamheten och komma ungdomarna till godo.

Sammantaget bedömer förvaltningen att verksamheten följer de lagar och föreskrifter som gäller för hem för vård och boende. Även om vissa förbättringsområden kvarstår har Ungdoms Stegen tagit till sig av de synpunkter på utvecklingsområden som angetts både av förvaltningen och av Länsstyrelsen.
